

## Jugoslovanska vlada se pridruži oši Rim-Berlin

Pogajanja med italijanskim zunanjim ministrom Ciano in premierjem Stojadinovićem uspešna. Italija bo ustanovila banko v Beogradu in financirala gradnjo električne železnice, ki bo zvezala Slovenijo s Trstom in Dunajem

Beograd, 23. jan. — Jugoslovanska vlada se je približala ošiču Rim-Berlin, ko je naznanila, da je pripravljena sprejeti italijansko finančno pomoč in izkoristiti ponujeno priložnost širjenja italijanske kulture in vpliva v svojih mejah. Vse to se je pokazalo po razgovorih med premierjem Stojadinovićem in grofom Ciano, italijanskim zunanjim ministrom in Mussolinijevim zetom, ki so bili sinoči zaključeni. Slednji se je na povabilo predsednika jugoslovanske vlade udeležil lova v gozduh v bližini ogrske meje.

Italijanski minister je izjavil, da je bil njegov obisk Jugoslavije uspešen. Ministra sta na sestanku govorila o mednarodni situaciji na splošno kakor tudi o bližnjem med Jugoslavijo in Ogrsko. Možnost je, da bosta slednji državi kmalu sklenili prijateljsko zvezo. Ker je Ogrska že aktualno združena z osjo Rim-Berlin, se bo vpliv Italije in Nemčije povečal v južno-zahodni Evropi.

Jugoslovanski ekonomski so uverjeni, da se bo trgovina med Italijo in Jugoslavijo povečala kot posledica pogajanj med Ciano in Stojadinovićem. Uradni trogi pričakujejo italijansko finančno pomoč pod lahkimim pojorji, kar bo omogočilo gradnjo avnih del. Italija bo ustanovila banko v Beogradu, ki bo financirala gradnjo električne železnice preko Slovenije do Trsta in Dunaja. Trst bi postal vodna luka in Jugoslavija bi imela s tem dostop do Adrijskega morja. Blaga ne bi bilo več treba prevažati po železniški po dolgih ovinkih v jugoslovanska pristanišča, ker bi bila Slovenija direktno povezana s Trstom.

Positivni uspeh razgovorov med Ciano in predsednikom jugoslovanske vlade na političnem polju je bil dosežen s postavitvijo pogojev zblizanja med Jugoslavijo in Ogrsko. Napoved je, da Ogrska ne bo zahtevala od Jugoslavije odstopa osemiljske, ki ga je izgubila po svetovni vojni, če bo beogradska vlada ostala nevtralna, ko bo madžarska zahtevala vrnitev teritorij od Rumunije. Na podlagi tripartitske pogodbe je madžarska Ogrska odstopiti Rumuniji zemlje v obsegu 38,600 kvadratnih milj. Jugoslaviji pa teritorij v obsegu 8100 kvadratnih milj. Ta pogodba je bila sklenjena 4. junija l. 1920.

### Novo italijansko letalo v Španiji

London, 23. jan. — Poročevalci Daily Telegrapha javlja iz Barcelone, da se je v teku največje fašistične ofenzive pojavilo novo italijansko letalo, ki je podrobno opobarvano in ima oklep, kateremu kroglice nič ne škodijo. To letalo se spušta zelo nizko in v njem krogle iz strojnice na lojaste, toda strelji s tal na to letalo so brez učinka.

### Mussolini spet zaljubljen!

London, 23. jan. — Chamberlainova partija je prinesla iz Rimu vest, da je diktator Mussolini, ki je star 55 let, spet zaljubljen do ušes v neko Italijanko, poročeno ženo. Najnovejša Mussolinijeva ljubezen je tako mlada, da Mussolini zanemarljivo in berliško os, valed česar ga Hitler prehitava.

## Ruski letalski uradniki kaznovani

Kampanja proti postopacem se nadaljuje

Moskva, 23. jan. — Bič, ki ga vihtijo sovjetske avtoritete, je zdaj oplazil postopake in uradnike, ki zanemarljajo svoje dolžnosti, v letalski industriji in vodni transportaciji. Več pilotov v službi civilnega letalstva in delovodij ter inženirjev v letalskih tovarnah je bilo kaznovanih.

Vasilij Molokov, šef civilnega letalstva, je odstavil petnajst letalskih ravnateljev na obtožbo ščitenja lenih letalcev in desorganizacije letalske produkcije. Eden izmed teh, direktor tovarne letalskih pritliklin, se bo moral zagovarjati pred sodiščem zaradi zanemarjanja dolžnosti. Drugi so izgubili službe. Med slednjimi je upravitelj civilnega letalstva na vzhodu; odstavljen je bil, ker ni prišel na delo 7. in 8. januarja, ko so v Rusiji praznovali pravoslavni božič.

List Moskovski delavci poročajo aretaciji delavcev, ki so bili poslani v laboratorijih filmske industrije. Spoznani so bili za krive uničevanja materiala. Štirje so bili obsojeni na deset let zapora vsak, trije na dve leti, ostali pa so dobili manjše kazni. Upravitelj postaje cestne železnice v Moskvi je dobil šest mesecev zapora, ker je ščitil postopake in lenuhe. Molokov je dalje odredil odpustitev treh pilotov, dveh tehnikov in enega letalskega inženirja zaradi postopastva.

Nikolaj Ježov, komisar vodne transportacije, je dal aretirati več uradnikov. Med temi so direktorji ladjegradnje v Moskvi, Astrahanu in Taganrogu. Sovjetske avtoritete pa so odlikovale 315 pridelovalcev bombaža v Uzbeku, ker so povečali produkcijo bombaža. Okrog pet milijonov akrov zemlje je posejanih z bombažem. Največ bombaža pridelajo na kolektivnih kmetijah v kavkaških distriktih in srednji Aziji. Pridelek bombaža se je povečal tristo odstotkov v zadnjih desetih letih.

Martineva frakcija se hoče polastiti unijskega sklada. Denar je vložen v neki detroitski banki in odvetnik opozicije je posvaril bančne uradnike pred izročitvijo sklada Martinovi grupi.

## DIKTATOR MUS-SOLINI SPET IZZIVA FRANCISO

Francija se mora umakniti fašističnemu pohodu

### TRDNOST OSI RIM-BERLIN

Rim, 23. jan. — Diktator Mussolini je včeraj ponovno bahal in izzivalno naglasil, "da so sovražniki fašistov preveč bedasti, da bi jih smatral za nevarne," zaeno pa je posvaril Francijo pred oviranjem fašističnega pohoda. Mussolini je govoril na shodu italijanskih kmetov v rimskem gledališču. Ob tej priliki je bilo 150 kmetov odlikovanih, ker so pridelali veliko količino pšenice. "V septembru preteklega leta sem izjavil, da so profesionalni sovražniki fašizma preveč bedasti, da nam bi bili nevarni," je dejal diktator. "To izjavo zdaj sem ponavljam na najbolj razvit način."

Mussolini je potem pozval kmete, naj še nadalje pridno obdelujejo zemljo, branijo čistost italijanskega plemena in biti pripravljeni na obrambo svoje domovine z orožjem.

Da Italija ne bo odnehala v svojih zahtevah, da mora dobiti koncesije v francoskih kolonijah v Afriki, potrjuje članek v glasilu zunanjega urada Relazioni Internazionali, v katerem je rečeno, da obisk angleškega premierja Chamberlaina ni spremeni italijanskih ciljev niti za centimeter. Eden izmed ciljev — fašistične zmage v Španiji — je bil že dosežen. Glasilo dalje pravi, da mora Italijani smatrati Francoze za svoje največje sovražnike in da je os Rim-Berlin danes trdnjša kot je bila kdaj prej. Ni hče ne bo ustavil fašističnega pohoda, ker se Italija ne boji nobenega sovražnika.

### Eksplzija ubila 92 japonskih rudarjev

Tokio, 23. jan. — V eksploziji, ki se je pripetila v premogovniku v Onuru, je bilo 92 rudarjev ubitih. Petdeset trupel rudarjev so doslej prinesli na površje.

## Japonci aktivni na več frontah

Japonska odklanja fašizem, pravi premier

Sanghaj, 23. jan. — Japonski letalci so spet aktivni na več frontah na Kitajskem. Včeraj so bombardirali Jenan, mesto v provinci Senai, kjer je glavni stan kitajske osme armade (komunistične) in sedež univerze.

Dalje so napadli z bombami Wejnan, važno križišče lunghaj-ske železnice med mestoma Tungkvan in Sian. Glavni stan prve kitajske vojaške divizije, skladišča municije in orožja ter železniška postaja so bila uničena v tem napadu. Po lunghajski železnici dobivajo Kitajci orožje in bojni material iz francoske Indokine.

Kitajci poročajo o zmagi pri Kinšanu in Tienmenu, v sektorju severno od Hankova, bivšega glavnega kitajskega mesta. V bitki, ki je trajala dva dni, je padlo veliko število japonskih vojakov. Kitajci dalje poročajo, da so njih čete odbile naskok japonske kolone na mesto Paotov v provinci Suijuan.

Tokio, 23. jan. — Fašizmu na Japonkem je bil včeraj zadan težak udarec, ko je premier Kičiro Hiranuma izjavil, da bo njegova vlada respektirala ustavo in parlamentarno politiko. On je šel še dlje, ko je dejal, da je odločno proti vsakemu poskusu, da bi Japonaka dobila diktaturo.

Premier je dal zagotovilo, da se bo on boril proti uvajanju fašističnih metod, v svojem govoru v parlamentu. On ima late nazore kot prejšnji premier Kono, ki je izjavil, da diktatura, kakršna je v Nemčiji in Italiji, ni prikladna za Japonako. Hiranuma je dejal, da bo delal na to, da se nesporazum med Japonako, Anglijo in Združenimi državami kmalu poravnava. Anglija in Amerika sta nedavno poslali oster protest tokijski vladi proti kratenju njih pravic na Kitajskem po Japoncih.

## Francija naj pomaga španski republikli

Bivši premier posvaril vlado

Pariz, 23. jan. — Na političnih shodih, ki so se včeraj vršili v več francoskih mestih, so govorniki pozivali vlado, naj prisloč na pomoč španski republikli, če hoče preprečiti razširjenje fašističnega vpliva čez mejo v slučaju zmage španskih rebelov.

Bivši premier Joseph Paul-Boncour, načelnik francoske delegacije v Ženevi, je v svojem govoru na shodu v Romarotinu opozoril Daladserjevo vlado, da ji bo Italija, ki ima opor v Nemčiji, poslala ultimatum, če bodo španski lojalisti poraženi. "V interesu miru je potrebno, da Francija pomaga španski republikli v tem kritičnem momentu," je rekel bivši premier. "Na kocki ni samo usoda španskega ljudstva, temveč tudi usoda kolektivne zaščite, brez katere je mir nemogoč."

### Ameriška pšenica gre iz Španije v Nemčijo!

Toulouse, Francija, 23. jan. — Iz San Sebastian je prišla vest, da Franko pošilja ameriško pšenico v Nemčijo v zameno za atrelivo: Ameriška vlada je poslala večjo zalogo pšenice obema strankama na Špankem z namenom, da fašisti in lojalisti nastijo lačne otroke, ampak Franko je to pšenico poslal v Nemčijo in prejel zanjo večjo zalogo bomb in nabojev.

## UTRJEVANJE OBRAMBNE ČRTE PRI BARCELONI

Vlada odredila mobilizacijo delavcev

### OBCUTNO POMANJKANJE ZIVEZA

HENDAYE, FRANCIA, 23. jan. — Španska vlada je danes odredila evakuacijo civilnih prebivalcev iz Barcelone, proti kateri prodirajo fašistične čete. Predsednik vlade dr. Juan Negrin je po seji članov svojega kabineta, ki je trajala vso noč, naznanil, da bodo ministri ostali v Barceloni in se borili proti rebelom do konca. Vlada je istočasno proglasila vojno stanje na svojem ozemlju.

Hendaye, Francija, 23. jan. — Španska vlada je pozvala vse državljane v Barceloni na kopanje jarkov in gradnjo obrambne črte okrog Barcelone, proti kateri prodira fašistična armada 300,000 mož. Mobilizacija delavcev pomeni priznanje, da je bila "misteriozna" obrambna črta v gorovju okrog Barcelone pretrgana. Tri glavne točke na tej črti so v rokah rebelov.

Vse trgovinske in industrijske aktivnosti v Barceloni razen onih, ki so vitalnega pomena v obrambi, so bile ustavljene. Člani španske vlade stalno zborujejo in kujejo načrte glede obrambe Barcelone. Vsi sposobni moški v starosti do 55 let in ženske v starosti 14 do 40 let so bili mobilizirani za kopanje strelskih jarkov.

Francovi letalci uprizarjajo navale na Barcelono. V zadnjih dneh so vrgli veliko število bomb na mesto. Sinoči so bombe ubile 30 ljudi in ranile 66. Med ubitimi je bilo šest mornarjev, članov posadke angleške tovorne ladje African Mariner.

Rebeli so včeraj zasedli mesto Igualado, ki leži 30 milj severozapadno od Barcelone. Kontrola nad tem mestom je bila zamenjena dvakrat v zadnjih treh dneh, ko so vladne čete pod poveljstvom generala Listerja napale vse ale, da ga obdržijo.

Med Igualado in Manreso so uporniki včeraj prekorčili reko Llobregat in okupirali cesto, ki veže severno Španijo z Barcelono. Fašisti zdaj prodirajo proti Martorelli, ki je samo deset milj oddaljen od Barcelone.

Perpignan, Francija, 23. jan. — Begunci, ki so pribežali iz Španije v Francijo, poročajo o velikem pomanjkanju živeža v Kataloniji. Dovož živeža je bil ustavljen, ko so fašisti v svoji ofenzivi zasedli stratežne ceste. V barcelonskem pristanšču je zasedrana ameriška križarka Omaha, da vzame na svoj krov Američane, ki se nahajajo v Barceloni. Neko sem dospelo poročilo pravi, da se namerava diplomatje zunanjih držav, med temi ameriški, izseliti iz Barcelone v Perpignan.

### Goebbelsova ljubica izginila iz Nemčije

Bazel, Švica, 23. jan. — Lida Baarova, filmska igralka in ljubica ministra nacijske propagande Goebbelsa, je misteriozno izginila iz Nemčije, se glasi sem dospelo poročilo iz zanesljivega vira. Igralka je izginila iz svoje vile v berlinskem predmestju zadnji petek. Prijatelji igralko pravijo, da je izginil tudi njen mož Gustav Froelich. Prijatelji so v skrbah, ker so se pričele širiti govorice, da je Goebbels dal ustreliti Froelicha, ker ga je pozval na dvoboj, ker je zalezoval njegovo ženo. Hitlerjev minister je bil silovito pretepen pred nekaj tedni, ko so ga Froelichovi prijatelji zalotili v stanovanju Froelichove žene.





# Novice iz starega kraja

## iz Primorja

### DROBNE NOVICE IZ PRIMORJA

Pred goriškim sodiščem je bil proces proti 26-letnemu Ivanu Struklju iz Loma. Fant je bil obtožen, da se je na cesti spri z orožniki in nekega karabinerja celo zgrabil in hotel pahiti čez rob ceste v prepad, druge pa da je hudo obdelal s pestmi. Strukelj je bil obsojen na 13 mesecev ječe in 300 lir denarne kazni.

Aretacija. V Godoviču so obmejni milicniki aretirali 29 letno Josipino Vidmarjevo od Sv. Križa pri Ajdovščini. Dekle je prišlo v Godovič po opravkih. Pri sebi pa ni imelo nikakih dokumentov. Kakor poroča "Gazzettino", so Vidmarjevo odpeljali v Idrijo in jo izročili tamkajšnjemu sodišču. Zaenkrat ni znano, česa so jo obtožili.

Kapucinski misijonarji. Te dni se je iz Gorice odpravilo 6 kapucinov v Južno Ameriko na misijonsko delo. "Popolo di Trieste" je zabeležil ob tej priliki, da so ti kapucini pokazali veliko požrtvovalnost, ko so se odločili, da se odpravijo v napol še nepreiskane predele Južne Amerike. Hkratu je toplo pohvalil njih sklep, da gredo tja širiti italijansko kulturo. Od šestih je pet misijonarjev iz raznih severnih italijanskih pokrajin, eden pa iz gorice.

Kmečka posojilnica v Izoli, ki je nekaj časa v likvidaciji, je dobila sedaj novega likvidatorskega komisarja. Dosedanjen komisarijatu Hiacintu Melisu je potekla službena doba, novega komisarja je bil imenovan Ruggero Pozzar (Požar).

Zenitvena posojila. Te dni so objavili zanimive podatke o enitvenih posojilih, o katerih smo na tem mestu že ponovno poročali. V goriški pokrajini je bilo lani sklenjenih 222 takih posojil, čeprav se je zanje poročilo 261 ljudi, ki so prosili za 733.500 lir posojil. Dobili so 63.000 lir. Največ posojil je bilo razdeljenih med mlade zaposlene v Gorici, Krmini, Gradini, Marianu, Romansu in še nekaterih drugih furlanskih krajih. Kakor poroča "Gazzettino", iz Kobariida, Črnič, Cepovana, Rahovega, Bovea, Soče in Trbovega, ki so prejeli skupno po 2 do 16 tisoč lir.

Nesreči pri delu. Zadnje dni se je pripetilo na Goriškem dve tragični nesreči, ki sta napravili prebivalstvo okrog Tolmina v Brdih, kjer sta se dogodili, obok vtis. V Cadrh pri Tolmini grade ob Tolmini novo sto. Pri razstreljevanju skavtja se je 3. jan. smrtno ponesel 20 letni Franc Sangala iz Tolmina. Zaradi preegodnje eksplozije se ni utegnil odstraniti dovolj daleč od skalovja. Zato ga je velika skala, ko se je

vili v južno Italijo, kjer je prebil eno leto, za tem pa je stopil v pokoj. Bil je zaveden, značilen in pošten ter si je kot tak pridobil povsod simpatije. Svoj pokoj je užival v Gorici.

Kal pri Kanalu. — Oblasti so aretirale Ivana Testena, ki je obtožen, da je podtaknil ogenj v gospodarskem poslopiju Martina Skrita.

Ljubljana. — Poročil se je g. Zoran Ražem iz Ljubljane z gđc. Milko Živec iz Skopega na Krasu.

Opčine. — V visoki starosti 83 let je umrla Tereza vd. Logar rojena Rusija, ki je nad 30 let vodila znan gostilno "Milec". Njen pogreb, ki se je vršil v veliki burji, je pričel, kako znana in spoštovana je bila pokojnica v bližnji in daljnji okolici.

Opčine. — Na cesti, ki vodi proti Trstu, je v januarju 1938 šofer Leonard Tomat povozil 9-letnega Alberta Benčina. Nerečni deček je bil takoj mrtev. Sedaj je bil avtomobilist postavljen pred sodišče, ki ga je obsodilo na 6 mesecev zapora.

Sv. Križ na Vipavskem. — Dne 18. decembra je pel novo mašo v Sv. Križu redovnik kapucinskega reda Franc Valič iz Plača.

Tolmin. — S konfinacije se je vrnil v Tolmin bivši učitelj Branko Sattler.

### Tedenski odmevi

(Nadaljevanje z 2. strani.)

mom, ko je bil rudar tako rekoč sam svoj boss in to posebno še, če je imel za seboj borbeno lokalno ali distriktno organizacijo.

Danes so rudarji potisnjeni ob steno bolj močno kakor delavci v malokateri industriji. Tapeti jih stroj in brezposelnost. Zasluge pri strojih je manjša v primeru s produkcijo kot je bil kdaj prej pod UMWA. Kolikor je meni znano, bossi skoraj povsod sami določajo, koliko vozičkov morajo naložiti delavci pri strojih z dnevnimi plačili. Kjer imajo unijo le po imenu, to je z boječim članstvom in slabim lokalnim in distriktnim vodstvom, tam so v resnici reveži. Konfinacija je še vedno absoluten gospodar, ki se sicer drži unije, lestevice, toda naganja in šikanira rudarje po valpetah.

Najbrže edina izjema so rudarji v Gillespieju, Ill., in okolici, organizirani v krajevni uniji št. 1 PMA. Pod vodstvom skupine škotskih socialističnih "old timerjev" in sindikalistov, na čelu katerih je bojeviti Jack Batyela, so si znali priboriti in ohraniti še prilično dobre razmere pri delu — velika večina rudarjev bi jim jih zavidala, ko bi jih primerjali s svojimi. Gillespie je v marsičem nekakšna oaza v morju rudarske mišerije in izkoriščanja. Kot je bil nekda pri primer Kansasa.

In ker vodstvo teh rudarjev ni slepo, je pričelo z akcijo za skupno pogajanje obeh rudarskih frakcij v Illinoisu za sklenitev nove pogodbe. Njih argument je, da morajo rudarji obeh frakcij pozabiti na bratomornji boj in strniti svoje sile, če hočejo izboljšati položaj. Pogodbo, predvsem pa dobiti kontrolo nad strojem, ki je postal njih veliko zlo. Stroj jim pije kri in jih meče na cesto na debelo. Če ne

strnejo svojih vrst in dobe kontrolo nad tem zmajem, bodo še večji reveži. Naložiti bodo morali še več vozičkov na dan za isto plačo in ostati še večkrat doma. In dokler se bodo illinoiski operatorji lahko pogajali z dvema unijama in izgravalji drugo proti drugi, toliko časa seveda ne bo mogoče misliti o boljši pogodbi na nobeni strani. Izginila bo tudi oaza v Gillespieju, ker tudi tam bodo prej ali slej zavladale slične razmere kot so po drugih rudarskih revirjih.

In to ti rudarji vedo. Vseled tega so pričeli z akcijo za združitev sil, za skupno pogajanje obeh unij z operatorji za novo pogodbo. To gibanje je med rudarji obeh unij dobilo presenetljivo velik odziv. Pozdravil ga je tudi Ray Edmondson, predsednik 12. distrikta UMWA, naletel pa je na odpor pri Ozanichu in drugih reakcionarnih voditeljih PMA, katerim je več za svoje lastne interese kakor pa za interese rudarjev.

## Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje z 2. strani.)

jutro, grem, da popijem malo vode, toda že opazim mojega znanca ali neznanca, ki je že pušil dim iz dobre cigare. Voktiva si dobro jutro, odideva v jedilni voz, nato pa zopet v pivni voz k baru. Pogovor se suče okrog raznih stvari. Pravi mi, ko zopet pridojmo pri pridu, da je najraje obiščem, da mi bo razkazal lep kraj in nočne lokale, kjer se shaja bogastvo. Mislim sem si, da za take avanture nisem, pravi, ker se navadni ljudje ne znajo tako obnašati kot gospoda in drugi pa, ker finančna sredstva kaj takega ne dovoljujejo. Obiljubljen sem mu vseeno, da ga ob priliki obiščem.

Ko se bližamo našemu cilju Denverju, pravi, da gre tja po ženo in sinčka, ki sta pri njegovem bratu na počitnicah. Ker imam precej časa do vlaka, ki me bo popeljal proti domu, mi pravi, naj grem z njim na obed k bratu. Vse sem poskušal, da ga prepričam, da nimam časa ali vse zaman. Ko se vlak ustavi na denverški postaji, greva oba skupaj na peron, kjer se najprej pozdravi z ženo in sinčkom in nato z bratom in malo deklico, nakar me predstavi. Vidim sem takoj, da so iz višjih krogov. Moj sopotnik jim pove, da me je povabil k njim na kosilo, kar so vsi odobraval. Protestiral sem, da mi ni mogoče ali pomagalo ni nič. Zunaj nas je čakal velik avtomobil s šoferjem. Mene posade k njemu, drugi se pa zadržajo sedejo.

Opdeljemo se proti vzhodni strani mesta in po okrog 20 minutah vožnje se ustavimo pred krasno vilo. Ko vse to vidim, sem pričel samega sebe preklinjati, češ kaj da delam tukaj. Ko vstopimo, se odpre razkošje, kakršnega še nisem videl razen na platnu. Za vsako stvar so ti stražarji pri rokah. Naša navadna para ni takega navajena. Prinesli so pijačo na velikem krožniku, prav kakor vidim na platnu. Ko se posedemo okrog mize, človek ne ve, katere vilice, žlice ali nož bi vzel v roko. Tako sem se počutil kot v sanjah in vse se mi je zdelo kot v veliki pijanosti. Čutil sem se majhnega, uboega in ponižanega. Ko sem gledal vse to bogastvo in razkošje, sem si želel, da bi bil proč, čim prej proč od vsega, ker temu nisem bil kos. Bil sem vesel, ko me je njih šofer po obedu odpeljal nazaj v mesto. Ko izstopim, se globoko oddahnem in se zopet počutim svobodnega. Nič več mi ni treba misliti, da bom vse napravo napravil ali se napravo obrnil. Ne, mi nismo za kaj takega.

Veseli sem bil, ko sem prišel zopet domov in se zopet počutil domačega. Drugi dan sem vso to stvar pravil prijatelju na sodni. Ko sem končal, mi pravi: "Veš kaj, tudi jaz bi ne prišel rad v tako draščino, ker bi se ne znal obnašati po njihovo in tudi težko, da bi kaj jedel, ker bi ne znal kako." Tega dogodka ne bom pozabil. Siromastvo in bogastvo ne greta skupaj.

Ed. Temale.

Ali ste naročeni na dnevnik "Prosveto"? Podpirajte svoj list!

## Kadar se Japonec dolgočasi

Kaj so gešje v deželi češnjavega cveta

Kadar se Japonci dolgočasi, pa naj bo to v najoddaljenejši vasi ali v vrvenju velemeta, mu je kaj lahko najti si zabavo: po telefonu pokliče hišo geš in k njej pride ena ali več mlajših dam, da mu s petjem, godbo, šalami in pripovedovanjem krajšajo čas.

Gešje se pripelja navadno v rikši, v onem lahkem dvokolesnem vozilu, ki ga vleče kulji, in se podajo v označen prostor, kjer so ponizno na razpolago svojemu naročniku. Po pozdravu gre skupina v oddaljeno sobo, da ne moti ostalih hišnih stanovalec s svojim smehom in petjem, a ploskanjem in godbo. V večini primerov se vršijo ti sestanki v javnih lokalih, kjer so te zabave precej drage.

Boljšje je, če gešje poiščemo kar v njihovih hišah, kjer skrbje zanje, kajti prvi je zabava tu manj draga in drugi so tu v najokrežem krogu gešja.

Po vožnji skozi nešteto ulic, ki so med seboj zaradi lesenih stavb, podob, svetilnih lončkov in telegrafskih drogov podobne druga druga kakor jajce jajcu, pride do trinadstropne lesene stavbe, ki se iz nje sliši iz gornjih nadstropij na ulico vesel hrup.

Takoj nas pozdravi gospodinja s svojimi služabnicami, kajti prihod smo naznanili že pred dvema dnevi, ker dobre hiše z gešjami pogosto ne sprejemajo gostov brez prejšnjega naznanila ali naročila. Potem ko smo se večkrat globoko priklonili drug drugemu, sezujemo čevlje in si natakemo mehke copate, gremo za gospodinjjo skozi dolg hodnik v enega izmed posebnih golih prostorov, ki ima kot edini okras vdolbino v zidu s sliko in košaro cvetja. Tla so pokrita z debelim blazinami, ki se noga vanje pogrezne brez šuma. Sredi sobe, ki skozi njene steklene stene vidiš na majhno, z rastlinjem obloženo dvorišče, stoji svetlo plosna miza s podstavki, krožniki in porcelanastimi vrči.

Na znamenje gospodinjje prinesejo vneta služabnice jedila in pijačo. Juho s kurjimi bedri, krape v rjavkasti omaki, skodelice z ričem. Zraven se toplo ričevo vino, ki ga pijemo iz plitvih skodelic. Čepimo okrog mize na blazinah in lovimo s paličicami kose jedi drugega za drugim iz skodelice in podstavkov. Samo kurja bedra primemo z rokami in jih ogledamo. Zaključna jed so sladke pogače, podobne gobam z opencim zelenim graham.

Napoleon se prikazuje pri vratih Bako in Ciro, dve gešji in se kleče priklonita prav do tal. To sta bitji kakor z drugega sveta: imata poševne oči in sta naprdani belo ko zid, majhni in vitki, zaviti v široka pisana kimono, obuti sta pa v bele, kratke nogavice. Nad njunima ovalastima obrazoma se dvigata svetlo leskečoč se pričelci, s čopi, trakovi in bleščočim okrasjem. Njun obraz sta najprej nepremično otrpila; kakor to predpisuje običaj že stoletja. Pred nami stojita kakor lutki — ena z zlato pahljaco, druga z glasilom s tremi strunami v rokah, ki neogibno spada h gešjini opremi.

Ciro počne na blazino in poje počasi, z reglajočim glasom pesem "Pomlad pride s češnjavim cvetjem," ki se prenaša od roda do roda, ne da bi bila napi-

sana v notah, od matere na hčer, od učiteljice na učenko.

Na mojo željo sledi moderna pesem, ki je pod vplivom vzhodnih skladb, a pod vtisom sedanjosti zveni čisto japonsko.

Refren pojemo vsi in udarjamo takt z rokami.

Po kratkem počitku se dvigne Bako za ples. Počasi in premišljeno se obrača po cvilečih zvokih glasil, medtem ko ljubko premika pahljaco sem in tja. Zda priloži glavo s prikupnim izrazom na eno ramo; zda na drugo. S počasnimi obrati se priklanja prav do kolen, potlej se pa sunkovito dvigne, pri čemer stopa v svojih snežnobelih kratkih nogavicah v počasnem plesnem koraku po preprogi.

Potlej spusti pahljaco na tla in se suče kakor šivilja iglo in nit, ki sta naznačeni v njeni umetnosti, vbada skozi namaščeno breme las v smislu nekega starega običaja.

"Ali bi hotela tudi zame sešiti kimono?" vprašam v šal.

"Zakaj ne? — Tukaj je!" V tem umetno zloži neki prtič in v trenutku mi da čisto pravičen pomanjšan složen kimono.

Taka je umetnost gešja. Zabavajo s plesom, petjem in otroškimi šalami in prepuščajo ljubeznemu umetnostu šogam in jorom, ki so razred zase.

Moji prijatelji, bodoči sodelavci iz Tokia, so si medtem oblekli jopice in telovnike. In zda se valijo pod učinkom ričevega vina veselo vrešče po tleh. Eden izmed njih se je postavil na roke ob tanki steni, pri čemer mu letijo iz žepov drobci, vzgalice in kosci vrvice. Gešje so silno navdušene, ko puhnem dim skozi nos. Mislim al, s kakšnimi malenkostmi lahko povzročiš veselje — ko zaslišim od zunaj reke ženski glas in Bako in Ciro po bliskovito izgineta iz sobe.

Naša ura zabave je končana! Bako in Ciro sta zaposleni drugje.

Poslovimo se. Med potjo mi pripoveduje moj japonski prijatelj, da je v tej hiši štirideset gešja, majhen del dvajsetih tisočev, kolikor jih je v vsem Tokiu. V te hiše so jih poslali v mladih letih njihovi starši in vrnejo se, ko odslužijo svoj čas, v domači kraj, kjer so kot premožne in spoštovane dame zaželeljene zakonske žene.

## Španski fašisti utrjujejo mejo ob Franciji

Pariz, 23. jan. — Francoške vojaške avtoritete so odredile preiskavo po prejetju informacij, da španski fašisti grajijo utrdbe v bližini Francije. Neke poročilo pravi, da fašisti vlačijo strojnice v utrdbe.

## Vihar ovira plombo rešilne ladje

New York, 23. jan. — Ladja Esso Bayton se mora boriti z elharjem na svoji poti proti New Yorku. Na njenem krovu se nahaja pet moških in pet žensk; negativce. Nad njunima ovalastima obrazoma se dvigata svetlo leskečoč se pričelci, s čopi, trakovi in bleščočim okrasjem. Njun obraz sta najprej nepremično otrpila; kakor to predpisuje običaj že stoletja. Pred nami stojita kakor lutki — ena z zlato pahljaco, druga z glasilom s tremi strunami v rokah, ki neogibno spada h gešjini opremi.

Ciro počne na blazino in poje počasi, z reglajočim glasom pesem "Pomlad pride s češnjavim cvetjem," ki se prenaša od roda do roda, ne da bi bila napi-

## Nemčiji ne pretil inflacija?

### Blagajna v varnih rokah, praviyo naciji

Berlin, 23. jan. — Nacijaki tisk zanika trditve, da Nemčija drvi v nekontrolirano inflacijo, ker je Hitler odstavil dr. Hjalmar Schachta, predsednika državne banke. Tisk sicer priznava, da Walter Funk, ekonomski minister, ki je bil imenovan za predsednika banke, ni tako podkovan o finančnih vprašanjih kot Schacht, "toda on je mož, kateremu lahko zaupamo državno blagajno."

Schacht je bil odstavljen zaradi petek kot predsednik banke, dva direktorja — Friedrich W. Dreyse in Ernst Huelse — pa včeraj. Za podpredsednika banke je Hitler imenoval Rudolfa Brinkmanna.

Kakor hitro je bilo vodstvo državne banke reorganizirano, so pričele krožiti govorice, da Nemčija drvi v inflacijo. To nemotno vidijo tudi zunanji finančni krogi.

Hitler še ni pojasnil, kaj bo Schacht delal v kabinetu kot minister brez portfelja. Nekateri napovedujejo, da ne bo igral nobene vloge več v finančnem življenju Nemčije in da bo izgnanil s pozorišča na sličen način kot bivši zunanji minister Konstantin von Neurath.

## Vozniki odgodili oklic stavke

Detroit, Mich., 23. jan. — Splošna stavka voznikov tovornih avtov je bila začasno odložena na apel detroitskega župana Redinga. Unija voznikov je zaprela z oklicem stavke v znak simpatije z unijo št. 217 v Detroitu, ki se je zapletla v spor z unijo pivovarstvenih delavcev glede kontrole prevažalcev piva.

## Drastično reorganizirane nemške armade

Berlin, 23. jan. — Revolucionarna izprememba je bila izvedena v nemški armadi, ko je postala politična roka nacijskega režima. Nacijaki tisk piše, "da se je Zveza vojaških častnikov popolnoma podvržla Hitlerjevemu vodstvu. Vsi častniki postanejo člani Vojaške lige narodnega socializma."

## Ostra cenzura odrejena na Irskem

Dublin, Irsko, 23. jan. — Predsednik vlade Eamon de Valera je odredil ostro cenzuro tiska in govora. V zadnjih dneh so avtoritete prepovedale razpečevanje knjig angleških in ameriških pisateljev.

milij od obrežja, ko je veleletalo Cavalier prejšnji dan treščilo v morje.

## V blagi spomin prve obletnice smrti

našega ljubelega soprega in očeta

## PAULA ZUPANČIČA

kateri je preminul 24. januarja 1938

"Dragi soprog in oče, zapustil si nas nepričakovano in odšel od nas za vedno. Z žalostjo v srcih se Tebe spominjamo, ko ležiš v hladni tuji zemlji naše domovine opročen vseh skrbi. Grob Tvoj obseva zlato sonce s nas odzra senca žalosti." Počujaj v miru.

Žalostni ostali: TEREZIJA ZUPANČIČ, soprega, FRANK, sin in MARY, hči, v Delmont, Pa.



Tom Mooney (levo) in Warren K. Billings. Mooney je obiskal Billingsa v californijski jetni. ko ga je governor Olson izpustil iz zapora.

SIGRID UNDET:



# JENNY

ROMAN

Postavljen Fran Albrecht



Neka mačka, ki je ležala na podstavku Trajanovega stebra, se je pretegnila, pričela brusiti kremplje ob zidu in je nato z brezglasnim mehkih skokom šinila na travo — švignila od tod na svetli senci ter izgubila.

"Jaz jih ne naštejem več ko trindvajset," je rekel Helge.

"Jaz petindvajset." Obrnila se je malo in odslovila prodajalca z razglednicami, ki se jima je približal in v vseh mogočih jezikih ponujal svoje blago.

Nato se je spet naslonila čez ograjo in brez misli zastremela na temnečo se travo — predajajoč se rahli, blaženi utrujenosti, ki je sledila neštetim poljubom te dolge nedelje tam zunaj na medlozeleni campagni. Helge je držal eno njenih rok na svoji roki in jo božal — Jenny pa ga je gladila po rokavi in akirvala svojo dlan med obema njegovima rokama. Helge se je tiho in vedro zasmel predse.

"Ali se smeješ, dečko?"

"Samo tistih dveh Nemcev sem se domislil." Tedaj se je zasmel tudi ona — tiho in brez misli, kakor se srečni ljudje smejejo malenkostim, ki se jih ne tičejo.

Davi sta bila na Forumu in posedala nekaj časa na visokem podstavku Pokasovega stebra ter šepetala med seboj. Ob njegovem vznožju se je razprostiralo polje z razvalinami, pozlačenimi od sonca in preperelimi, medtem ko so majhni črni turisti gomazeli med ostanki zidov. Nekoliko v stran pa je, sredi trum potnih družb, iščoč samote, postopal mladoporočen nemški parček. On je bil debelusen, pegast in plavalas, s kratkimi hlačami in s kodakom, ter je iz Baedekerja čital svoji mladi ženi. In ona, še čisto mlada, bujna in temna, s prirojenim izrazom gospodinje na svojem mehku, močnatu belem obrazu, je sedla na prevržen stebel in se postavila v pozituro, nakar jo je njen moč fotografiral. In onadva, ki sta sedela visoko gori pod Pokasovim stebrom, šepetaje o ljubezni, malomarna in ravnodušna za to, da je bil to slučajno Forum romanum, kjer sta sedela, sta se zasmelja.

"Ali si lačna?" je vprašal Helge.

"Ne — ti?"

"Ne. Veš, kaj bi rad?"

"No?"

"Šel k tebi domov, Jenny. Pil nocoj čaj s tabo. Ali gre to?"

"Seveda gre."

Odpravila sta se proti mestu. Hodila sta po stranskih ulicah, držeč se pod pazduho.

V njeni temni veži pod stopnicami jo je zdajci potegnil k sebi. Njegova roka je trdo ležala pod njenimi nedri in tako divje in burno jo je poljubil, da ji je srce na mah pričelo biti glasno in vse prestrašeno. In popadla jo je jeza nad samo seboj, ker ni mogla premagati strahu v sebi.

"Fant moj ljubi," je šepetala v temi, ker se je hotela s tem sama prisiliti k miru.

"Čakaj še malo," je šepnil Helge, ko je hotela prigrizati luč v sobi. In spet jo je poljubil kot poprej. "Oblec tisto gejšino obleko, v nji si tako dražestna — jaz pa bom ta čas sedel ven na balkon."

Jenny se je preoblekla v temi. Nato je postavila vodo za čaj in napolnila vaze z anemonami in mandljevim vejicami, preden ga je poklicala noter in priglžala svetilko.

"Oh, Jenny!" Znova jo je privil k sebi.

"Kako krasna si. Vse na tebi je tako krasno. O, čudovito je, biti pri tebi. — Rad bi, da bi mogel biti zmerom pri tebi."

Položila mu je obedve roki okrog njegovega obraza.

"Jenny, ali bi tudi ti rada, da bi bila oba zmerom skupaj?"

Ona ga je pogledala v njegove lepe, zlatorjave oči:

"Bi, Helge. Tudi jaz bi rada."

"Ali si ne želiš, da bi je ne bilo nikoli konec, te pomladi tu doli — najine pomladi?"

"Da." Nenadno se mu je vrgla v objem. "O da, Helge." In poljubila ga je in dala, da so njena poloodprta usta in njene zatiskanje oči prosile za še več poljubov. Besede o njuni pomladi, ki se ne bi nikoli končala, kakor da so vzdramile v nji rahel strah in bolečino, da se bosta njuna pomlad in njun sen vendarle končala nekoč. In na dnu duše ji je obležala rahla bojazn, o kateri si ni marala dati pojasnila,

ki pa je oživila v nji, ko je rekel, ali ne bi rada, da bi ostala zmerom skupaj.

"Oh, kako rad bi, da mi ne bi bilo treba hoditi domov, Jenny," je rekel Helge prisrčno.

"Saj pojdem tudi jaz," je šepnila ona mehko.

"Nato se spet vrneva semkaj, Helge. Skupaj."

"Potem takem si se odločila, da pojdeš domov? O, Jenny — ali ti ni žal za to, da sem prišel in ti podrl vse tvoje načrte?"

Naglo ga je poljubila in odskočila k vodi za čaj, ki je kipeval.

"Ne, saj sem se že prej napol odločila za to, veš. Mama me itak tako potrebuje." Zasmelja se je. "Saj me je skoraj sram — tako je ginjena zavoljo tega, da pridem domov in ji hočem pomagati. In vse to je vendar samo, ker bi bila rada s svojim ljubim skupaj. A je že prav tako. Doma stanujem ceneje, celo če ji pomagam, in nemara lahko malo prištedim. Tako si prihranim denarja — za pozneje."

Helge je vzel skodelo s čajem, ki mu jo je dala. Nato jo je prijel za roko:

"Ko pa boš prihodnjič odpotovala, me vzameš s seboj! Da, ali ne bi hotela — ali ne misliš — da bi se poročila, Jenny?"

Njegov obraz je bil tako mlad in je tako plaho vprašuje gledal k nji, da ga je morala Jenny poljubiti in se poljubiti. Pozabila je, da se je sama bala te besede, ki ni poprej nikoli padla med njima.

"To bo menda najbolj praktično, fant moj. Ker sva si pač edina v tem, da hočeva zmerom ostati skupaj."

Helge ji je tiho poljubil roko.

"Kdaj?" je šepnil čez nekaj časa.

"Kadar hočeš ti," je odvrnila ona prav tako tiho — in trdno.

In on ji je spet poljubil roko.

"Rad bi, da bi se dalo tako urediti, da bi se lahko poročila tu doli," je dejal malo nato z drugim glasom.

Ona ni odgovorila, temveč ga je pobožala po laseh.

Helge je zavzdihnil: "Pa saj ne gre, ko morava itak že tako kmalu oditi domov. Najbrže bi tudi tvojo mater bolelo — taka prenaprta poroka, jeli da?"

Jenny je molčala. Se nikoli ji ni prišlo na misel, da bi bila materi dolžna odgovora za svojo poroko — prav tako malo, kot je mati vprašala njo, ko se je znova poročila.

"Zase vsekakor vem, da bi moje starše bolelo. Nisem ravno vesel tega, Jenny, a vem, da bi jih. Najrajši bi pisal domov, da sem se zaročil. A ker nameravaš ti malo pred mano oditi domov — bi morda stopila k nam in jih pozdravila?"

Jenny je sunkoma dvignila glavo, kakor bi hotela pregnati neprijeten občutek. Nato je dejala:

"Storila bom, kakor želiš, dragi — to si lahko misliš."

"Jaz sam ne mislim rad na to, Jenny. O ne. Bilo je tako krasno, to tukaj — samo ti in jaz na vsem svetu. A moja mater bi tako silno ranilo, veš. Ne bi ji rad delal življenja še težje nego ga že ima. Jaz svoje matere ne ljubim več tako kot prej — to ve tudi sama in se zelo žalosti zaradi tega. — Saj so to same formalnosti — a ona bi tako trpela od tega, če bi morala misliti, da sem se ji hotel ogniti. Misli, da je to maščevanje za ono zgradbo, saj veš. — Ko pa bo to opravljeno, Jenny, se lahko poročiva. Potem se ne bo nihče imel pravice vtikati med naju. Rad bi, da bi moglo biti to prav kmalu. Ti ne tudi?"

Poljubila ga je v odgovor.

"Saj že tako koprim po tebi, Jenny," je zašepetal vroče. In Jenny se ni upirala njegove mu ljubkovanju. Nenadoma pa jo je izpustil — nesmelo in plaho.

Malo kasneje sta sedela pri peči in kadila — ona v naslanjaču, on pa na tleh, z glavo na njenem krilu.

"Ali Cesce nocoj ne bo domov?" je zdajci vprašal tiho.

"Ne, do konca tedna ostane v Tivoliju," je rekla Jenny naglo in se nervozno zasmelja.

Helge jo je pod robom njenega kimona božal po gleznjih in narteh.

"Tako lepe, sloke noge imaš, Jenny!" — Pogladil jo je po vitkih mečah. In nenadoma — ki je burno pritisnil njeno nogo na prsi.

(Dalje prihodnjič.)

svet in odšla v upanju, da je zdaj led prebit.

Naslednji dan je že naju odpeljal bus proti 70 milj oddaljenemu mestu Billingsu. Tam sva zasedla vlak, ki naju je po nekoliko ur vožnje pripeljal v Sheridan, Wyo., kjer sva izvedela za vse rudarske naselbine v Acmi. Odločila sva se za isto. Vzela sva taksi, ki naju je odpeljal v štiri milje oddaljeni Acmi. Ustavila sva se pred kompanijskih hotelom, ki je služil tudi kot boarding house. Ker je bila nedelja, je bilo veliko ljudi okrog hotela. Takoj sva se seznanila z več Slovenci, kakor tudi s Hrvati in drugimi Slovani. Takoj so nama povedali, da tam ni lahko dobiti dela, toda kljub temu so nama svetovali, naj poskusiva srečo. Neki že prileten samski Slovenec naju je predstavil ravnateljici hotela, po narodnosti Nemka, da sva fejest fanta in naj naju vzame na hrano in stanovanje. Bila je zadovoljna.

Zdaj se je začela spet stara gonja za delom. Tavalas sva od rudnika do rudnika, pa vse zaman. Dela nista mogla nikjer dobiti, kakor tudi ne unijskih kart. Izgledalo je, kakor da se je vsa Amerika zaklela proti nama. Tako sva letala dva tedna zaman. Eno upanje sva pa le imela: mislila sva, da bova družbo prevarila ali prisilila, da nama da delo, ker hrane še nista nič plačala. Misli sva, da tega tudi ne storiva, če ne dobiva dela, toda sva se spet pošteno urezala. Ko naju je ravnateljica hotela opomnila, da nista še nič plačala, sva odgovorila, da nimava denarja, zato naj ona posreduje, da dobiva delo, nakar bova plačala. Ni se vznemirila, kakor sva pričakovala, ampak prav obratno, smejala se je in rekla: "Oj, fanta, s tisto zvijačo ne bo nič. Če nimata denarja, pojdiva proč, ali pa povejta tistemu, ki vaju je semkaj pripeljal, če hoče še za naprej za vaju dober stat, kakor je dosedaj. Če ne bosta vidva, bo pa on vse plačal."

Oba sva odrevenela, ko sva videla, da se je najina zvijača izjalovila. Ker nista hotela, da bi on za naju trpel, sva ji takoj rekla, naj tistega človeka v miru pusti, ker bova že gledala, da kje denar dobiva in se danes plačala. Odgovorila je, da je to nič ne briga. Zapustila sva jo ko dva polita kužka.

Nekaj časa sva tiho hodila po hosti, ki je bila poleg hotela, nakar pravi Mike: Ali vidiš, Math, kako sva srečna, naj hudič vzame ves svet in še Acmi povrhu! Se sva imela nekaj denarja, se vrnila in plačala v hotelu \$40, vsak \$20, kolikor je bil najin dolg za hrano in stanovanje. Takoj nato sva popokala svoje stvari in se podala v Sheridan kar peš. Ugibala sva, kam vrača se bova zdaj podala. Končno sva se dogovorila, da greva v Butte, Mont. Tam ne bova potrebovala teh unijskih kart, ki so naju tako zdelale. Smejala sem se mu, ko se je Mike jezil na unijo in se zaklinjal, da ne gre nikdar več v unijske jame, čeprav bi ga na kolenih prosili.

Tako sva se znašla v največji rudarski kempi na svetu, v Buttu, Mont., kamor naju je vlak pripeljal ponoči. Butte sva videla s hribov več ur predno sva tja dospela. Z vlaka se nama je videlo, da mora biti zelo veliko in lepo mesto, ker se tako široko in gosto sveti. Po pravici rečeno je Butte res lepo mesto ponoči, oziroma če ga opazujemo iz daljave, ko se ti oči pasejo po mirjadi luči, ki svetijo po vsem hribu. Ta hrib imenujejo "najbogatejši hrib na svetu" in je poln bakrenih rudnikov. Toda ob belem dnevu je mesto kot podrti in se ti zdi, da ni vredno niti groša.

V Buttu sva takoj našla veliko rojakov in znancev — iz stare domovine, ki so bili naju veselili. Seveda sva takoj vprašala, kako je z delom. Dobila sva odgovor, da je dela dovolj, samo če bova hotela delati in če imava dovolj močne hribe. Naslednji dan sva šla v mesto, kjer sva dobila "rooling", karte, katere mora imeti vsak rudar. Teh ni bilo tako težko dobiti ko unijske, čeprav je bilo treba izpolniti listine od Poncija do Pilata. (To karto še danes hranim.) Ko sva jih dobila, sva se takoj podala v urad bližnjega rudnika, kjer



Tom Mooney se pridružil stavkarjem, ki piketira jo veletrgovino Kress Co. v San Francisco, Cal.

sva delo takoj dobila in nastopila že drugi dan zjutraj. Denarja sva imela še toliko, da sva si kupila rudarsko obleko in nekaj druge drobnarije, ki sva jo potrebovala.

Mike je dobil delo 800 čevljev pod zemljo, jaz pa 3000 čevljev, kolikor je bila jama globoka. Delo sem dobil izvrstno. Boss mi je odkazal prostor pod dvigalom, kamor se izteka voda, katere ne morejo sesalke ven zmetati. Dobil sem kanglo in hajd v to bakreno vodo oziroma blato, katero sem moral zajemati in podajati tovarišu nad menoj. Ta jo je zlivaj v pripravljeno posodo. Ko je bila posoda polna, jo je dvigalo potegnilo ven. Bil sem do pasu v tej blatni vodi. To vam je bila packarija! Dopoldne je še nekako šlo, toda hujše je bilo popoldne, ko je voda narasla. Vsak dan je bilo hujše. Vzdržal sem pet dni, dokler se mi ni vse skupaj pristudilo. Od napornega dela nisem ponoči mogel niti spati in sem se sam sebi smrdel od vsakojake nesnage.

Tudi tukaj ne bo kruha, sem si mislil in delo pustil. Ko sem šel šest dan k pisarnišnemu oknu pri jami, sem povedal, da ne grem več noter. Ko sem jo jasnil, kakšno delo sem opravljal, me je uradnik vprašal, koliko časa sem to delo opravljal. Ko mu povem, da pet dni, se je nasmejal in rekel, da sem dober, ker sem tako dolgo vzdržal. Uradnik ali klerk je bil Hrvat in sem se z njim lahko pogovoril. Pove mi, ker sem delo pustil, da me ne sme uposliti, dokler ne preteče deset dni.

Po tem roku sem dobil spet delo. Sedaj je bilo boljše, ker sem delal na suhem 1800 čevljev pod zemljo. Nasipal sem rudo v stresalnik in metal kamenje v "gap". Ker je bil stresalnik precej daleč, sem rabil samokoln-

co. Sprvega je bilo mučno, ker sem težko ločil rudo od kamenja, toda sem se hitro privadil. Boss je bil Ličan, po imenu Marko Serich. Ko sem tako delal dva tedna, je bilo v mojem prostoru toliko dela, da se nisem znal kam obrniti. Čakaj, sem si mislil, jaz bom s tem delom hitro

gotov. Dvignil sem par desk, nakar je vse skupaj zgrmelo v gaj, ruda in kamenje. V eni uri je bil prostor izprazen, nakar sem se vlegel na desko in zaspal.

(Dalje prihodnjič.)

## NAROČITE SI DNEVNIK PROSVETO

Po sklepu 11. redne konvencije se lahko naroči na list Prosveto in prijete eden, dva, tri, štiri ali pet članov iz ene družine k eni naročnini. List Prosveta stane za vse enako, za člano ali nečlano \$6.00 za eno letno naročnino. Ker pa člani še plačajo pri anasementu \$1.20 za tednik, se jim to prijete k naročnini. Torej sedaj ni vrzoka, reči, da je list predrag za člano SNPJ. List Prosveta je vaša lastnina in gotovo je v vsaki družini nekdo, ki bi rad čital list vsak dan. Cena listu Prosveta je:

|                                   |                                |
|-----------------------------------|--------------------------------|
| Za Združ. države in Kanado \$6.00 | Za Cicero in Chicago je \$7.50 |
| 1 tednik in..... 4.80             | 1 tednik in..... 6.30          |
| 2 tednika in..... 3.60            | 2 tednika in..... 5.10         |
| 3 tednike in..... 2.40            | 3 tednike in..... 3.90         |
| 4 tednike in..... 1.20            | 4 tednike in..... 2.70         |
| 5 tednikov in..... nič            | 5 tednikov in..... 1.50        |
| Za Evropo je..... \$9.00          |                                |

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Money Order v pisnu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

Pojasnili: Vselej kakor hitro kateri teh članov premeha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne stori, tedaj mora upravništvo znižati datum za to vsoto naročniku.

PROSVETA, SNPJ, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveto vsoto \$.....

1) Ime..... Čl. društva št.....

Naslov.....

Ustavite tednik in ga pripišite k moji naročnini od sledečih članov moje družine:

2)..... Čl. društva št.....

3)..... Čl. društva št.....

4)..... Čl. društva št.....

5)..... Čl. društva št.....

Mesto..... Država.....

Nov naročnik..... Star naročnik.....

# 136,247 POTNIKI SO IZBRALI HAPAG IN LLOYD LADJE

za prekoceansko vožnjo in zabavno križarenje v l. 1939

Večji del vseh naših preko-atlantskih potnikov je več kot enkrat potovalo z nami — oni so resnični Hapag-Lloyd potniki. Vzroke te priljubljenosti boste sami spoznali, če boste tudi vi prihodnjič potovali z Hapag-Lloyd

**v JUGOSLAVIJO**  
v kabinskem, turističnem in tretjem razredu preko Bremena ali Hamburga

| ODPLUTJA IZ NEW YORKA |               |             |            |
|-----------------------|---------------|-------------|------------|
| Deutschland           | 2. februarja  | Hansa       | 23. marca  |
| Hamburg               | 9. februarja  | Bremen      | 29. marca  |
| St. Louis             | 16. februarja | Deutschland | 30. marca  |
| Hansa                 | 23. februarja | Hamburg     | 6. aprila  |
| Deutschland           | 2. marca      | Europa      | 7. aprila  |
| Hamburg               | 9. marca      | Columbus    | 11. aprila |
| St. Louis             | 16. marca     | St. Louis   | 13. aprila |
| Europa                | 22. marca     | Bremen      | 14. aprila |

Za pojasnila obrnite se na Vašega lokalnega agenta ali

**HAMBURG-AMERICAN LINE > NORTH GERMAN LLOYD**

130 W. RANDOLPH STREET, CHICAGO, ILL.

Math Bahor (Sharon, Pa.):

## Moji doživljaji v Ameriki

(Nadaljevanje.)

Ko sva vprašala za delo, sva dobila odgovor, naj počakava, ker še nimava unijskih kart. Prvi so oni, ki jih imajo. Troštala sva se, da bo kmalu zmanjkalo prosilcev z unijskimi kartami, pa jih ni hotelo biti konec. Vedno so prihajali novi iz drugih naselbin, ker je bila, ti-

sta jama na dobrem glasu. Kart pa tudi nista mogla dobiti; dokler ne dobiva dela; in tako nista mogla dobiti ne dela brez kart, ne kart brez dela. Tako sva iskala dela in kart nadaljnje tri mesece, pa zaman. Večkrat sva šla v Billings, ker sva ališala, da tam nekdo prodaja unijske karte po \$50, pa tudi tam jih nista mogla dobiti, čeprav bi zanje še več plačala.

Najin kapital se je blizal 12. uri in nekaj je bilo treba storiti. Podala sva se k ravnatelju premogorova naravnost v njegovo hišo in mu pototila najino gorje. Odgovoril je, da nama na žalost ne more pomagati, češ da

so pravi bossi v jami — unijski komitej. Zato bi bilo brez pomena, če naju bi uposlil, ker bi nama unijski odbor ne pustil delati, ker je še vedno veliko delavcev s kartami pred jama. Pobričajva se naj, da karte dobiva in on bo nama dal takoj delo. Odgovorila sva mu, da jih ne moreva dobiti za noben denar. Svetoval nama je, naj greva v Sheridan, Wyo. Tam da so bolj slabi rudniki, valed česa ni tako velikega nalava delavcev. On upa, da bova tam lahko dobila delo. In ko dobiva karte, naj takoj prideva nazaj in nama bo takoj dal delo. To naju je ožunačilo. Lepo sva se mu zahvalila za na-